

тарифов, обеспечивающих окупаемость сооружения установок в срок до 5 лет;

- привлечение кредитов зарубежных и отечественных инвесторов; создание условий, обеспечивающих возврат кредитов в установленные сроки, в том числе отказ от налога (НДС) на кредиты;
- установление налоговых льгот изготовителям оборудования и субсидий покупателям (заказчикам) оборудования;
- устранение барьеров при экспорте отечественного оборудования и импорта оборудования, которое не выпускается в Украине.

Положительную роль в формировании рынка и увеличения платежеспособного спроса могут сыграть демонстрационные объекты, сооружаемые на средства государственного и региональных бюджетов. Такие объекты должны сооружаться во всех регионах, учитывая разницу в климатических условиях. При развитии возобновляемой энергетики следует учитывать возможности пока еще сохранившегося научного потенциала Украины для завоевания рынков сбыта за рубежом. При этом главная задача остается – формирование внутреннего рынка НВИЭ.

1. Вихід один – інноваційний розвиток // Урядовий кур'єр. – 2008. – №85. – С.8.

2. Горячая тема – без горячки // Техническая газета. – 2008. – №19-20. – С.2-3.

3. Стратегія енергозбереження в Україні: Аналітично-довідкові матеріали. В 2-х т. Т.1: Загальні засади енергозбереження / За ред. В.А.Жовтрянського, М.М.Кулика, Б.С.Стогнія. – К.: Академперіодика, 2006. – 410 с.

4. Маляренко В.А., Лисак Л.В. Енергетика, довкілля, енергозбереження. – Харків: Рубікон, 2004. – 368 с.

5. Майгер Н. Рынок энергосбережения в Украине: тенденции и перспективы // Энергетическая политика Украины. – 2005. – №12. – С.4-7.

6. Офіційний сайт Національного агентства України з питань забезпечення ефективного використання енергетичних ресурсів www.naer.gov.ua.

7. Неширий бізнес // Урядовий кур'єр. – 2008. – №88. – С.18.

Получено 16.05.2008

УДК 332.87 : 338.46

С.М.ШАПОВАЛЕНКО

Українська інженерно-педагогічна академія, м.Харків

СОЦІАЛЬНО-ЕКОНОМІЧНА РЕСТРУКТУРИЗАЦІЯ ЖИТЛОВО-КОМУНАЛЬНОЇ СФЕРИ В УМОВАХ РИНКОВОЇ ЕКОНОМІКИ

Пропонується концепція розвитку та регулювання житлово-комунальної сфери в Україні, яка складатиметься з трьох напрямків. Розглянуто кожний з трьох напрямків, а також чинники та явища, які впливають на розвиток житлово-комунальної сфери з боку впливу соціально-економічних, організаційних, а також технічних заходів. Висвітлю-

ються питання, що пов'язані з формуванням механізму функціонування житлово-комунального господарства, метою якого є створення відповідних умов для ефективного розвитку цій сфері.

На сучасному етапі функціонування комунального господарства досить важливим питанням є повна реструктуризація житлово-комунального господарства з метою поліпшення його внутрішнього фінансового і технічного стану, а також якості надання послуг населенню, поширення діапазону надаваних послуг.

Слід зазначити, що досить велика кількість науковців розглядають проблеми, що пов'язані з розвитком та реструктуризацією комунального господарства. Серед них І.В.Драган, І.О.Драган, І.П.Хоминич, С.Н.Булига, В.Чиж, О.О.Лук'янченко, С.Богачов, М.Мельникова [1-7] та ін. Але в даних роботах розглядалися здебільшого окремі питання системи функціонування житлово-комунального господарства як умови соціально-економічних явищ.

Сучасний стан житлово-комунального господарства вказує на те, що терміново потрібна широка програма досліджень проблеми соціально-економічної та технічної реструктуризації житлово-комунального господарства на нинішньому етапі розвитку економіки України.

Житлово-комунальне господарство нашого міста та всієї держави в цей час переживає глибоку кризу.

Невивезене сміття, непрацюючі ліфти, неприбрані двори, затримання працівникам по заробітній платі, недолік матеріальних ресурсів та ін.

Як споживачі, так і працівники житлово-комунального господарства вже втомилися від цих проблем, які з часом, на жаль, продовжують рости, як сніжний ком, накопичуються роками.

Діюча структура керування і експлуатації комунального господарства склалась в період планового господарства, державної власності, стабільного фінансування і матеріального забезпечення, соціальної захищеності всіх верств населення, здатності споживача послуг сплачувати вчасно свою частку витрат.

Останні 12-15 років координально змінилися соціально-економічні, матеріально-технічні умови 80% населення і держави в цілому, і не в кращому напрямку. Великою проблемою для комунальних служб явились несвоєчасні платежі населення через низький рівень оплати праці (у тому числі безробіття), недостатні надходження бюджетного фінансування, старіючі основні фонди і, як наслідок, деградація сфери послуг цього роду.

Стає необхідним вживати рішучих заходів по наведенню належного порядку в міському господарстві. Першим кроком на цьому важ-

кому й не простому шляху повинне стати рішення про соціально-економічну та технічну реструктуризацію житлово-комунального господарства в Україні на фоні програми державної підтримки та фінансування, яка дозволить сформувати систему твердого контролю безумовного забезпечення мешканців міста найбільш необхідним – якісними житлово-комунальними послугами, безпечними і комфортними умовами проживання, а підприємствам комунального господарства підвищити рівень рентабельності і розвитку.

Метою даної статті є розробка концепції соціально-економічної та технічної реструктуризації житлово-комунального господарства в Україні у сучасних умовах господарювання.

Передумовою ефективного функціонування та розвитку житлово-комунального господарства є створення цілком нової системи його регулювання та експлуатації.

Сучасна ситуація провокує виконавця і споживача до невиконання і до несплати комунальних послуг, що призводить сферу міського господарства в стан економічного та соціального занепаду. Для виходу з цієї ситуації необхідний комплексний підхід до рішення даного завдання, для чого потрібно:

1) сформувати пріоритети нової форми (оптимальність, якість, оперативність, рентабельність, стимули обслуговування) ведення експлуатації житлового господарства;

2) демонополізувати всі сфери з метою створення конкурентоздатного ринку комунальних послуг різної форми власності;

3) впровадити нові форми ведення експлуатації житлового господарства на принципах самоврядування;

4) ініціювати участь кожного в обслуговуванні і збереженні свого житла, благоустрої території, своєчасній сплаті оптимально-достатніх експлуатаційних витрат .

З метою проведення соціально-економічної реструктуризації підприємствам житлово-комунального господарства необхідно впровадити комплекс заходів щодо зниження витрат і самооплатності утримання житлового фонду, а саме: організаційні, технічні, економічні.

Організаційні заходи:

- зберегти діючу структуру керування необхідно її трансформувати і скоротити дублюючі ланки керування, скоротити звітно-паперові потоки по кількості і формі подачі (електронна пошта та ін.);
- уніфікувати (перерозподілити) функції між комунальними службами за специфікою, територіальним та іншим оптимальним принципом, тобто передати внутрішні будинкові мережі комунальним

службам району за належністю, у результаті кожна служба буде відповідати за якість і своєчасність надання своєї послуги;

- організувати ПРОМПЛОЩАДКИ, які будуть займатися вивозом ТПВ (твердих побутових відходів), локалізувати несанкціоновані місця нагромадження ТПВ і блокування їх вторинного утворення, устаткування місць нагромадження ТПВ, ремонту і виготовлення контейнерів, обслуговування наднормативних паркових зон (видалення сухоостою, вивіз сміття, листя), а також на своїй площі організувати сортування, утилізацію, стерилізацію, переробку ТПВ в компост, будівельні матеріали для організації місць дозвілля, відправлення на переробку спеціалізованим підприємствам відсортованої вторинної сировини, вивіз неліквідних ТПВ і зонального залишку в місця схоронення;
- впровадити спільні форми обслуговування житлового господарства типу ОСББ (об'єднання співвласників багатоквартирних будинків);
- зміна соціально-психологічної установки протистояння сторін (виконавець – споживач послуг) на співробітництво (проведення зборів, агітації).

Технічні заходи:

- впровадження технологій сортування ТПВ на вторинну сировину, переробки в компост, пресування і здрібнювання неліквідних відходів на паливні брикети, за рахунок чого скоротяться об'єми схоронення ТПВ, а це сприяє поліпшенню екологічного стану в місті і надалі приведе до формування ринку вторинної сировини;
- впровадження біогазового обладнання дозволить перейти на екологічно чисте пальне;
- забезпечення новітньої економічно вигідної спецтехніки для збирання, посипання, поливу, відкачки, обрізки, збирання снігу;
- розробка і впровадження енергозберігаючих технологій.

Економічні заходи:

- формування додаткових платних послуг з організацією нових робочих місць;
- переглянути і обґрунтувати бюджетне фінансування як капітальних вкладень, так і поточного утримання, що дозволить підприємствам житлово-комунальної сфери перейти на планове, попереджуване, а не аварійне обслуговування по тривозі, дозволить підвищити оперативність і якість надаваних послуг;
- знизити собівартість експлуатації житлового фонду за рахунок впровадження нових технологій сортування, переробки ТПВ, біогазового обладнання, за рахунок чого зменшаться обсяги вивозу і по-

ховання відходів, що приведе до скорочення транспортних витрат, витрат на утилізацію і поховання, розробка і впровадження енергозберігаючих технологій зменшить витрати на енергоносії;

- формування виробництва вторинної сировини, біогазу дозволяє підприємствам житлово-комунальної сфери не тільки знизити витрати, але й одержати додатковий прибуток від його реалізації.

Таким чином, серед найважливіших напрямків розвитку житлово-комунального господарства слід зазначити соціально-економічну та технічну реструктуризацію, яка дозволить підприємствам житлово-комунальної сфери перейти на більш якісний та прибутковий рівень функціонування, сформувати систему твердого контролю, безумовного забезпечення мешканців міста якісними та своєчасними послугами, безпечними та комфортними умовами проживання, перейти на планове попереджувальне обслуговування житлового фонду, що дозволить скоротити кількість аварій та нещасних випадків, а також збитків і наслідків цих негативних явищ.

Впровадження спільних форм обслуговування житлового фонду, таких як об'єднання співвласників багатоквартирних будинків сприятиме зміні соціально-психологічного клімату протистояння сторін (виконавець – споживач послуг) на співробітництво, що дозволить виключити варварський підхід до експлуатації житлового фонду як у виконавця, так і споживача житлово-комунальних послуг.

Введення до експлуатації ПРОМПЛОЩАДОК, біогазового обладнання сприятиме формуванню та розвитку ринку вторинної сировини, зниженню собівартості утримання житлового фонду з одночасним поліпшенням санітарного та екологічного стану навколишнього середовища.

Розвиток конкурентоздатного ринку додаткових послуг, мережі дозволить з одночасним озелененням та обладнанням місць відпочинку у безхозних паркових зонах буде сприяти створенню нових робочих місць, отримання додаткової економічної та соціальної користі, а також благоустрою міста.

Для реалізації соціально-економічної та технічної реструктуризації житлово-комунального господарства необхідна державна програма фінансування та підтримки цієї сфери міського господарювання. Серед найважливіших напрямів державної допомоги житлово-комунальній сфері слід виділити правове регулювання та захист підприємств житлово-комунального господарства, встановлення пільг в оподаткуванні, а також фінансово-кредитну підтримку, недостатній розвиток або відсутність яких є основними стримуючими факторами розвитку та ефективного функціонування житлово-комунальної сфери всієї держави.

1. Драган І.В. Організація виробництва і реалізації житлово-комунальних послуг як об'єкт тіньових відносин // Інвестиції: практика та досвід. – 2007. – №15. – С.36-39.
2. Драган І.О. Шляхи і варіанти застосування інноваційних заходів розвитку житлово-комунального господарства // Інвестиції: практика та досвід. – 2007. – №18. – С.41-44.
3. Хоминич І.П. Финансовые активы домашних хозяйств в структуре инвестиционных ресурсов // Банковские услуги. – 2003. – №9. – С.19-26.
4. Булыга С.Н. Современная концепция городского пространства и формальные методы его анализа // Проблемы науки. – 2007. – №10. – С.43-47.
5. Чиж В. Формування економічно обґрунтованих тарифів на житлово-комунальні послуги // Економіст. – 2007. – №8. – С.49-51.
6. Лук'янченко О.О. Методичний підхід до оцінки ефективності проектів розвитку містообслуговуючої комунальної сфери // Схід. – 2007. – №3. – С.3-6.
7. Богачов С., Мельникова М. Проблеми теорії і практики розвитку міста як соціально-економічної системи // Вісник Терноп. нац. екон. ун-ту. Вип.2. – Тернопіль, 2007. – С.46-53.

Отримано 21.04.2008

УДК 658.5

Н.М.ЛИСЬОНКОВА, канд. екон. наук

Українська державна академія залізничного транспорту, м.Харків

ОСНОВЫ МЕТОДИКИ ПОБУДОВИ ОРГАНІЗАЦІЙНИХ СТРУКТУР УПРАВЛІННЯ ЗА ДОПОМОГОЮ СОЦІАЛЬНО-ЕКОНОМІЧНИХ СИСТЕМ

Розглядаються основні методики побудови організаційних структур. Безліч комплексних чинників і параметрів складає оптимальну організаційну структуру. Ключовими вирішеннями моделі є: розподіл праці, керованість, розподіл контролю і делегування повноважень.

У сучасних умовах виробничі системи перетворюються на багатofакторні соціально-економічні системи, в яких здійснюються виробнича, маркетингова, виховна, інформаційна та інші види діяльності колективу [1]. Кожна соціально-економічна система повинна мати свою організаційну структуру управління, яка буде впорядкованою сукупністю зв'язків між ланками і працівниками, зайнятими вирішенням управлінських завдань, що відповідатиме її успішному функціонуванню [2].

Сьогодні існують такі типи організаційних структур управління: ієрархічні й адаптивні. До ієрархічних відносять функціональну і дивізіональну структуру, а до адаптивних або органічних – проектну і матричну. Кожна з цих організаційних структур управління має свої достоїнства і недоліки, які необхідно враховувати при їх виборі.

Кожен тип організаційної структури управління має свою область застосування, де вона діє найефективніше. Як правило, підрозділи та-